

S O Č A

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Credništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravištvu se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica. Dopolni n. se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravištvu.

„PRIMOREC“

Izhaja neodvisno od »Soča« vsak petek in stane vsa leto 3 K 30 h ali gld. 1-60.

»Soča« in »Primorec« se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Golaki ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

»Gor. Tiskarna« A. Gabrčček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Shod pri Rebku.

(Izvirno poročilo.)

Na povabilo vinarskih in sadjarskih društev se je vršil dne 22. novembra 1903. velik shod na Goričici. Takih shodov je bilo do danes zelo malo po širni slovenski domovini. Iz tega se je opazilo, da med Vipavci vidno rase zanimanje za napredek. Od dneva do dneva se naš vrli kmetovalec spopolnjuje v kmetijskih strokah, zaostaja pa tudi ne na narodno-političnem polju. Marsikateri dobi zavest, da vendar nekega lepega dne morajo reči naše oblasti: Tudi Slovenci ekzistirajo, dati jim moramo po naravnem zakonu zajamčene pravice. Mi hočemo le to, kar imajo drugi že stoletja. Le tako dalje z zahtevanjem, prošnje ne veljajo dosti.

Da bi bili naši poslanci poučili kmeta že pred desetletji, da se s prošnjo doseže malo ali nič; biti vedno ponižen »bacek«, je le večno trpljenje; da bi bili vzbudili kmetu samostojnost, energijo in radikalnost, bi bilo danes bolje v vseh ozirih. A naši poslanci so učili kmeta kričati le živio, če si je le kuhinjo pobelil. No, danes je živio-kričanje, streljanje in pritrkovanje očitelo. Nekdaj ni bilo temu konca, ko se je peljal skozi vipavsko dolino kak polbog v osebi deželnega užitninarja ali furlanskega poslanca. Servus, gospoda! Kmet je spregledal, in da ne bo več ponižen kužek, za to hočemo poskrbeti. Poučiti ga hočemo, da plačuje, in ker plačuje, hoče tudi nekaj imeti za svoj denar. Nekega gospoda, ki je v goriskem narodnem življenju dosti vpoštevana oseba, je to kar iznenadilo. Čutil se je, da so naši Vipavci tako energični možje; čutil se je pa tudi, da je ta radikalnost in energija spala. Poučili smo pa gospoda, da je bil vzrok pri naših mnogocislanih poslancih. Sedaj pa je že zvedel, da je tudi on človek.

Okoli 300 ljudi se je zbralo pri Rebku, katere je pozdravil g. Možina, učitelj na Brjah. Povedal je, da smo tu, da se pomemimo o gospodarskih in kmetijskih težavah. Vsaki lahko stavi svoja mnenja, katera se bodo vpoštevale in se bo o njih razpravljalo, v kolikor bo potrebno in vredno. Na to je

predlagal predsednikom današnjega shoda g. Medvešček, nadučitelja v Sv. Križu, tajnikom g. Mrmolja, učitelja v Dobravljah. Bila sta od naših vrlih Vipavcev burno pozdravljena in enoglasno sprejeta.

Gosp. Medvešček se je zahvalil za izvolitev in je pozdravil prisrčno zborovalce. Rekel je, da bi se peticije poslane vsem našim dežel. in drž. poslancem, da jih potem uvažujejo, ne pa da bi ostale v sobi mrtvim stenam. Ob priliki bi se sklical zopet shod, ki bi poročal o vsem tem. Bilo je z odobravanjem sprejeto. Na to povabi g. Jakoncica, dež. poslanca, da bi nam kaj povedal. Gospod Jakoncic je rekel, da je bil povabljen, in zato je tudi prišel. Govorim kakor kmetijski sin, ker sem tudi sam kmet. Goriška dežela je znana, da se po njej cedi med in mleko, a vendar pravimo, da je uboga. Drugi narodi se čudijo, da ne znamo racionalno obdelovati naša polja, ki bi nam dala obilo, obilo dokodkov. A kaj, ker je zelo zanemarjena od vseh činiteljev! Nikdo ne skrbi, da bi kmeta poučil. Ali hočejo od njega na vse. Med najbolje kose zemlje v Avstriji štejemo lahko vipavsko dolino. Bila bi pa lahko res pravi raj, a to ni tako. Vidi se še po vaseh uboštvo, čeprav vrli Vipavci pričinja umno obdelovati polje. Po njej vidimo danes najlepše vinograde, najlepše sadje, ki daje kmetu že zgodaj pomladi obilo dohodkov. Goričani smo se morali tudi že blamirati pred svetom radi sadja. Poslali smo, kakor je vsem znano, na razstavo na Dunaj celo lepo sadje, tako, ki se pridela le pri nas in nikjer drugod. Prišla so naročila, a bilo ni sadja, ker je vsaki imel le toliko, da je poslal le na razstavo. Po Vipavskem je vsak posestnik tudi dober vinogradnik, umen trtojarec. — Tudi z živinorejo bi se pri Vas lahko pečali, ker imate travnike in dosti dobre krme. Katera pasma bi bila za vas najboljša, še do danes ne vemo, ker tisti faktorji, ki bi se morali za to brigati, spe. Naša c. kr. kmetijska družba bi pač lahko malo bolje skrbela za slovenski del dežele. Reklo se je tudi par ostrih besed z ozirom na našo deželno kmetijsko šolo. Lahko hočejo obe šoli združiti, ker bi pa bilo nam Slovencem vrv okoli vratu. Slov. oddelek ima

druge panoge kmetijstva poučevati, spet druge italj. oddelek. Naša dežel. kmetijska šola bi lahko pošiljala več mladeničev med narod, ki bi bili strokovno izobraženi. Najbolje bi bilo, da bi pristopilo dosti posestnikov h goriški c. kr. kmetijski družbi, gotovo bi bilo potem bolje, nego je sedaj. Drugače obrnimo se do vlade, naj ona deli kmetu podpore, ali pa naj se to poveri našim poslancem.

H koncu je stavil dve resoluciji: 1. Vlada naj ne daja podpore potom c. kr. kmetijske družbe, ampak potom c. kr. okraj. glavarstev ali potom poslancev. — 2. Vsa vinarska in sadjarska društva naj bi se združila v »Zvezo« za skupno delovanje.

Nase ljudstvo ga je poslušalo z napeto pozornostjo, in je tudi med govorom dajalo duska svoji ogorčenosti. Videlo se je, da je g. poslanec govoril kmetu iz srca v srce. Le tako dalje.

G. nadučitelj Bajt iz Ajdovščine nam je podajal lepe misli o organizaciji društev: bralnih, pevskih, kmetijskih in političnih. Dobro bi bilo, da bi imeli skupno glasilo. V društvih naj se predava o vseh mogočih stvareh. V Gorici naj se ustanovi urad za reklamo. Vsako društvo da bi si pripravilo dvorano za shode in predavanja. Govoril je o združenju Slovanov s skupnim slovanskim jezikom v Avstriji. Tudi o postranskih službah učitelja je podal svoja mnenja. Ako hoče učitelj shajati, mora imeti druge služke, zato se ne more posvečati povsem za skupne ljudske koristi. V tej dvorani se je postopalo in sklepalo proti učitelstvu tako, kakor da bi bilo ono vaš sovražnik. Nas deželni zbor je tudi postal imeniten pri sklepanju učitelj. zakonskega načrta.

Po teh dveh govorih pridrvi župnik Kosec s svojo klapo skozi množico ljudi do predsedniške mize ter tam zahteva neka pojasnila, katera potem tudi dobi. Podrobnosti ne vrže popisavati, ker ve sam g. župnik, da se je neznansko blamiral pred ljudstvom. Med drugim pa naj bode vendar omenjeno tole: Z užitnino je dobil dovolj; pa tudi, ko je omenil učiteljsko prašanje, so se mu ljudje smejali. Obžalovali so pač ne-

korektnost in netaktnost naših poslancev. Slisala se je marsikaka pikra beseda.

G. Možina je pojasnil, da so sklicala shod vinarska in sadjarska društva na željo ljudstva. Ta želja se je uvaževala od obeh strank. Vabilo se je poslance od obeh političnih strank. Prišla sta gg. dr. Tuma in Jakoncic. G. Bolko je tudi hotel priti, a g. Berbuč mu ni pustil. Zakaj? Javilo se je tudi goriškimi časopisom obeh barv, »Gorica« ni hotela ponatisniti. Zakaj? Tuči se nismo prišli prepirat, ampak pogovoriti se o kmetijskih težavah. Kadili ne bodemo našim poslancem, in nobednemu. Vsaki ima pravico govoriti, če bo pametno ga bodemo poslušali, če pa ne, mu ne pustimo govoriti.

G. Medvešček je povedal, da je se le večer izvedel, kdaj bode shod. »Soča« je objavila vabilo, »Gorica« ne, kakor sem se sam prepiral. (Tu je ljudstvo reklo: škandal! Eden zborovalcev je predlagal: Naj se vzame z obžalovanjem na znanje!) O užitnini se je že dosti, dosti mlelo, a smo vendar na mestu. Zakaj niso vzeli užitnine v lastno režijo že pred leti, predno je vzela država užitnino na žganje. Po toči ne pomagaj zvoniti. — Tista pavšalna sumničnja o učitelstvu so tudi vredna raznih faktorjev. Imamo ljudi, ki imajo manj študij, pa več plače. To je krščanska ljubezen. No, naše zadeve se rešujejo tako, kakor se rešujejo brezobrestna posojila.

Na to dobi besedo g. Vrčon, trgovec iz Skrilj. Dosti resolucij je bilo od obeh strank, a nobena ni imela vspeha. V združenju je moč. Kdor se sam ne spoustuje, je podlaga tujeje peti. Če bi vsi delali, gotovo bi bilo dobro, a tako nekateri spe z odprtimi očmi. Dolžnost poslancev je, da vedo: kaj kmet potrebuje, kaj učitelj potrebuje. Zakaj so pa voljeni? Slabi taki krščanski mož, ki ne privošči svojemu bližnjemu skorjice kruha. Učitelji so nam potrebni, zato ne pehajmo jih proč. Vsi lahko živimo. Kar ne želiš, da bi drugi tebi storili, tudi ti ne stori drugim.

G. učitelj Mrmolja je rekel, da na shodih naj vlada dostojnost. Osebnih napak se tu ne pozna, ker vsaki jih ima. Borimo se z

Trije mušketirji.

Napisal Alexandre Dumas.

(Dolje.)

»Res,« zamrmra d'Artagnan, ki se spomni opominov gospoda de Tréville; »res, ta bedak vzbudi končno še v meni strah.«

S temi besedami požene svojega konja.

Planchet stori natanko tako kakor njegov gospod, prav kakor bi bil njegova senca, in jezdi ves čas poleg njega.

»Ali bodeva tako jezdila vso noč, gospod?« vpraša.

»Ne, Planchet, kajti ti si že za svojem mestu.«

»Kako, jaz sem na svojem mestu? In gospod?«

»Jaz grem še nekaj korakov naprej.«

»Ali me pustite samega, gospod?«

»Ali se bojiš, Planchet?«

»Ne, ampak opozoriti hočem vas samo na to, da bode noč zelo mrzla, da človek dobi vsled mraza revmatizem, in sluga, ki ima revmatizem, je žalostna prikazen, zlasti če ima tako čilega gospoda, kakor ste vi.«

»Če te torej zebe, Planchet, pojdi v jedno izmed krčem, ki jih vidiš tam doli, in jutraj ob šestih me počakaj pred vrati.«

»Gospod, tolar, ki ste mi ga dali danes zjutraj, sem z vsem spoštovanjem zajedel in zapil; niti vinar mi ni ostal za slučaj, da bi mi bilo treba prezebat.«

Tu imaš pol pistole. Zjutraj torej!

D'Artagnan stopi s konja, drže Planchetu vajeti, se zavije v svoj plašč in se oddalji hitro.

»Bog, kako mi je mraz!« vsklikne Planchet, ko izgubi svojega gospodarja izpred oči; in da bi se hitro zopet ogrel, potrka na vrata hiše, ki je imela na sebi vse znake krčme.

Med tem nadaljuje d'Artagnan svojo pot, krene po majhni prečni cesti, in dospe v Saint-Cloud; toda mesto da bi šel po glavni ulici, krene za gradom, zavije v zelo samotno ulico in pride kmalu pred označeni paviljon. Bil je popolnoma na samem. Velik zid, na katerega oglu je stal ta paviljon, je zavzemal jedno stran te ulice, in na drugi strani je branil živ plot pred popotniki vrtič, v katerega ozadju je stala majhna hišica.

Prišel je na kraj sestanka, in ker mu ni bilo naročeno, naj javi svojo prisotnost s kakim znamenjem, je čakal.

Nikakega šuma ni bilo čuti, človek bi bil mislil, da je oddaljen sto milj od glavnega mesta. D'Artagnan se ozre po vrtu in stopi s hrbtom proti plotu. Onkraj tega plota, tega vrta in te hišice je zakrivala temna megla neizmerni prostor, kjer je spal Paris, zijajoča praznosta, neizmernost, kjer se je svetilo nekaj svetlih pičič, zvezd, žalujočih nad tem peklom.

Toda za d'Artagnana je imel ta pogled na sebi nekaj srečnega, vse misli so se mu smehljale, vsa tema mu je bila prozorna. Kladiivo v stolpu je imelo kmalu biti uro sestanka.

Res se razlegne za nekaj hipov s stolpa cerkve Saint-Cloud čez okolico polagoma deset udarcev.

Ta glas brona, ki se je razlegal tožeče sredi noči, je imel na sebi nekaj silno žalostnega.

Toda vsak izmed teh glasov, ki so udarjali ure, katerih svota je tvorila pričakovani trenotek, je vibriral harmonično v srcu mladega moža.

Njegove oči so se vpirale trdno v paviljon, ki je bil na drugi strani ceste in katerega senca so bila razun jednega v prvem nadstropju zaprta z oknicami.

Skozi to okno je svetila luč, v kateri se je lesketalo srebrno trepetajoče listje dveh ali treh lip, ki so stale druga poleg druge zunaj v parku. Očividno ga je pričakovala za tem tako ljubko razsvitljenim oknom lepa gospa Bonacieux.

Zatopljen v to sladko misel je pričakoval d'Artagnan brez vsake nepotrpežljivosti, vpiraje oči v to ljubko malo bivališče, v katerem je mogel pregledati del bogato pozlačnega stropa, ki je dal sklepati na eleganco cele sobe.

Ura v Saint-Cloudu je bila polu jednajstih.

To pot obide d'Artagnana hladna zona, ne da bi vedel, zakaj. Morebiti je vplival nanj tudi mraz, in on je smatral fizičen čut moralčnim utisom.

Nato se mu vzbudi misel, da je čital napačno, in ima biti sestanek šele ob jednajstih.

Približa se oknu, stopi v svetlobo, ki je padala iz sobe, vzame pismo iz žepa ter je prečita še enkrat. Ni se motil: sestanek je bil napovedan ob desetih.

uma, svetli metem. Shod je pred vsem go-
spodarskega značaja. Dolžnost poslancev je,
da skrbijo za kmeta, a ne na ta način, da
odtegujejo solo in pouk. Učiteljstvo je poka-
zalo, da se opetovano, da mu je mari kmetški
blagor. Tudi kmet je začel to uvaževati in
spostuje učiteljstvo, a ko pride do trdnega
uverjenja, da bode globoko udan. Dežela
naj skrbi, da dobi mlade učiteljske moči, ki
bodo v kmetijstvu strokovno izobražene. Uci-
telj s pomočjo enologično solc v Kloster-
neuburgu bi bil blagor kmetu. Sam je prosil,
da bi se mu dala podpora, da bi se izsolal
na omenjenem zavodu, a nasi poslanci so
mu vrnil brez opazk. Prej pa so mu obljui-
bili, da se bode prošnja podpirala. Živio,
vrli poslanci!

Nad vse lepo pa je govoril g. dr.
Tuma. Odgovarjal je na izvajanja župnika
Kosca. Tudi jaz nisem dobil formalnega va-
bila, a vendar sem prišel. Dolžnost vsakega
je, da pride. Veseli me, da ste shod sami
sklicali; dokler ne bode želje po shodih, ne
pričakujemo boljšega. Poprej je bila navada,
da so sklicavali shode poslanci, kadar je bila
kakošna volitev. To s časom zgine. Le skli-
cujte shode, a ne hodite po dovoljenje v
Gorico. Sami smo si krivi sibe. Ti, kmet,
delavec in obrtnik, sam delej in tudi zahtevaj!
Nasi duhovniki molijo že 1900 let, a primo-
lili so samo dež in točo. Gosp. Koscec mi je
očital, da sem škodljivec. Dr. Gregorčič in
dr. Rojce sta bila okoli 20 let poslancev. Kaj
sta vam dala? Zakaj niso vredili poprej
užitninsko vprašanje, in kako je to, da sem
jaz samo kriv. Saj imajo brez mene lahko
večino v dež. zbornici. Ko je država pobrala
vse dohodke, potem so mi očitali, da sem
jaz kriv, da se ni užitninsko vprašanje rešilo.
Sami sebe ne vidijo! Da niso kmetu povi-
šali davka, so naredili dolg, a potem so ven-
dar morali povišati ga za obresti — ali
pride dan platila. Ali ni to pesek v oči! —
Učitelj. vprašanje je eminentne veljave. Bil
sem uverjen, da se to mora povoljno rešiti.
Čudno je to, da najprej so bili načrt sami
akovali, a potem so sami proti glasovali.
Slovenci smo heden narod, ker so nas učili
stoletja razni župniki. Pokazali so se pa ka-
kor slabi učitelji. Iz farovžev so se le pršli,
ko jih je zapodil Leon XIII.; ko jim je šlo
za premoč, ko so videli, da je pričelo ljud-
stvo spregledovati. V drugih krajih manj
molijo, pa več delajo, godi se jim bolje, ka-
kor pri nas, kjer le molijo. Največ revščine
je med katoliškimi narodi. — Edinstvo se je
razbilo, ker je bila gnjila, a jaz sem ji le v
toliko pomagal kakor drugi. Imeli ste po-
slance 35 let, a nič niso vam naredili. Šli
so vedno Lahom na limanice. Ko je šlo za
norišnico, so bili edini. Za norce je dobra
velika hiša, dobra hrana in nadzorstvo.
Leta 1887. so dr. Gregorčič in drug.
navdušeno glasovali za nepotrební kanal v
Furlaniji. Bili so vsi za to, da se jim da
400.000 gl. Pri tej priliki je dala tudi vlada
1.000.000 gl., a zase niso nič zahtevali. Pri

deželni norišnici bodeimo plačevali, ko bode
grajena, 3 K na dan za vsakega norca,
nes plačujemo samo 37 kr. Vse to plačaj
kmet. Po delu se sodi človeka. Prej so mi
vedno očitali, da sem jim na poti; a sedaj
sem se umaknil s pozorišča in pridem le v
zbornico zagovarjat težnje ljudstva, a vendar
nimajo kaj pokazati. — Pri hipotetni banki
so jo tudi zavozili samo zato, ker sem bil
jaz predlagal, da ne potrebujemo toliko urad-
nikov. Samo uradniki pojedó ves mogoči do-
bitek. Kmet, dolžnik pa plačaj in molči. In
tako vedno, kadar ne bode kaj prav, bode
rusil edinost, kakor mi oni pravijo. Dež.
zbor ne odgovarja svoji dolžnosti. Italijani
dobe dosti podpore, a vi nič. Ne prositi, am-
pak zahtevajte! Če boste prosili, vam nič ne
dajo. Dokler imajo pomoč od Pajerja, so se
dobri, a ko njega ne bo...! Da je to res, so
pokazale zadnje državnozbornske volitve. Pajer
je vedel, kdo mu je nevaren, zato je tudi
naredil, da je bil Gregorčič izvoljen. Sodite
sami! Poprej sem delal vedno pod imenom
Gregorčiča, ali tudi tega mi niso pustili samo,
ker sem jim gledal na prate. Prej je bilo
vedno bolje v dež. zbornici, a sedaj je slabo.
Italijani delajo, kar hočejo, nasi so jim slepo
orodje. Trojica pa ne more pomagati. Vedno
govore, da sem brezverec. Nobeden tega pa
ne more dokazati; kar imam v srcu in kar
verujem, je moja stvar. Gledajte, kaj delam!

Predsednik: Do zdaj smo mlatili
prazno slamo o klerikalizmu in liberalizmu.
Bog nas tepe, ker smo si sami krivi. De-
lajmo, izobrazujmo se, zahtevajmo! Letos je
bila slaba letina, a nobedne podpore ni. Na
Koroškem in Salcburskem in drugod je od-
nesla voda par metrov kamenja, pa je bila
hitro cenitev. Država je prispevala z milijoni,
ker so jo tamošnji poslanci prijeli. Zakon o
brezobrestnih posojilih spi. Kmet ni dobil se
toliko, kolikor se beke vredne. Drugod pa se
valjajo milijoni. Marsikateri Vipavec je šel
radi tega v teku časa na boben. Drugod da-
jajo bogatim podporo, nam pa vinarja ne.

Možina pravi, ako vlada ne da pod-
pore, bodo kleti prazne. Med drugim pred-
laga sledečo resolucijo, ki je bila enoglasno
sprejeta: „Vojske oblastni je naj
kličejo rezerviste k orožnim va-
jam ob času, ko ni nujnega dela
na polju“. — Dalje vpraša poslance, naj
povedo kaj o hipotetni banki, o dež. za-
varovalnici za živino, o klavzuli. Dr. Tuma
je rekel, da hipotetna banka daje posojilo
kmetu ravno tako kakor „Mont“. Z obrestmi
vred pa se plačuje tudi dolg. Da se dolg
spaca po 4½%, treba je plačevati obresti 50
let. Sedaj je to tudi pri „Montu“. — Tudi
dež. zavarovalnica za živino se misli oživiti,
zato bode 30. t. m. shod v Gorici pri Kat-
niku. — Klavzula se težko odpravi.

G. posestnik Kompare iz Lokavca je
vprašal: ali so si res poslanci povišali diete
na 16 K na dan. Ali imajo res deželni od-
borniki za majhno delo 4000 K? Ali ima res
deželni glavar 6000 K? No, seveda se mu

je to potrdilo. O ti uboga dežela! Dr. Tuma
je omenil, da on denar daruje v narodne
name, on ga ne sprejme.

Gospod Strekelj je povedal lepe
stvari o brezobrestnih posojilih, o živinoreji,
o mlekarstvu, in da rad pride na take in
jednake shode, kateri naj se pogosto vršijo.

Posestnik Možina na Brjah je pred-
lagal resolucijo, da bi vlada in dežela
pripomogla posestnikom v pri-
hodnji spomladi do žvepla in
vitrijola, kajti sicer bi bila v
prihodnje ravno tako slaba vin-
ska letina, ker večina ne bode si
mogla kupiti vitrijola in žvepla.

Posestnik Vodopivec iz Kamenj je
predlagal, da bi se naprosilo vlado za dobre
vrste trt in sadja, kajti do sedaj se je do-
bivalo tudi slabe vrste, ki so povzročile po-
sestniku nepotrebne stroške, da morajo že
po kratkih letih ameriške vinograde pre-
kopavati.

Vse resolucije so bile enoglasno sprejete.

Tako se je vršil lepi shod na Vipav-
skem. Marsikateri kmet je šel domov z za-
vestjo, da vendar se pričinja enkrat skrbeti
za njega. Kličemo vsem posestnikom, pri-
hajajte na shode, ker boste slišali marsikaj
dobrega in koristnega.

DOPISI.

S Cerkljanskega. („Nezvesta, bodi
zdrava!“ — Gospod nunc v apneni
jami.) — Evo nekaj slavnih činov slav-
nega dobro znanega gospoda nunc. Naj bodo
širši javnosti v zabavo, njegovim kolegom pa
v pouk in svarilen vzgled, da jih ne doleti
taka smola, kakor našega junaka iz znane
vasi na Cerkljanskem.

Mož je seveda velik politik in zaradi-
tega se ga je v „Soci“ že enkrat „opralo“
in se zraven tudi omenilo, da ne uganja
samo politike, ampak da tudi rad povasuje,
in to tako javno, da se že otroci zanimajo
zanj.

Toda vseh retij je enkrat konec in tako
tudi vasovanja.

Bila je nedelja. Nunc je imel pridigo in
hočeš, nočeš, moraš — oklical je po pridigi
v tretjič „nezvesto“, in potem odmaševal.

Ptički so prepevali okoli farovža, toda
gospod nunc jih ni čul. V njegovem srcu je
bilo prazno, da se bolj prazno kakor v bla-
gajnici cerkljanske mlekarne. Nehoté je za-
pustil pribežališče grešnikov, pusti farovž, in
nedolgo zatem je že sedel v Cerknem pri
kozarcu rujnega vinca, iz katerega je zajemal
toliko potrebno tolažbo....

S časom pa je imel gospod nunc te
tolazbe vendar le nekoliko preveč, in ko se
je odpravil proti domu, si je ogledoval vse
vogle tako natančno, kakor da bi iskal za
njimi mlekarne iz svoje vasi, katero je držal
pri krstu in ki je pred kratkim, ne ravno
brez sledu, izginila.

Prišel je srečno izmed hiš, toda sedaj
je prišla šele prava smola. Pot se deli na
desno in levo, zraven poti pa so jame za
apno. Nunc je prišel v veliko zadrego. Desna
noga je hotela domov, leva pa nazaj v
Cerkno. Prišel je na obeh straneh hud boj,
ki je končal šele tedaj, ko se je nunc spom-
nil, da je srednja pot najboljša pot in se
— prekucnil v apneno jamo.

Izkobacal se je polagoma iz nje, toda
smola! Suknja je ostala v jami, in ko se
pregne, da bi jo pobral — zropota nesrečni
nunc zopet v jamo, toda to pot za spre-
membo z glavo naprej.

Navzoči Cerkljani pa so, namesto da
bi ta čas mižali, se — ploskali! Ali ni to
skrajno nespodobno nasproti dušnemu pa-
stirju?!

Ker se zdravi „mačka“ navadno s ki-
silimi stvarmi, mislim, da ga je gospod nunc
drugi dan korenito ozdravil, ker poročal je
že ob 7. uri zjutraj „ono“.

Ta gospod pa noče imeti samo du-
hovske oblasti, ampak hoče z njo združiti
tudi posvetno. Zato je prevzel brez ponujanja
službo občinskega sluga. Tako si moremo
vsaj razlagati njegov nastop. Pride neke ne-
delje zvečer med 9. in 10. uro v gostilno in
naznani — policijsko uro. V gostilni je bilo
tudi več klerikalcev, in ker se ni nihče zme-
nil za nuncova povelja, gre ta pred hišo in
jo začne s kamni bombardirati.

Ko prihitijo gostje iz hiše, pozdravi jih
nunc s samokresom in začne nanje streljati.
Kroglija drugega strela je švignila tik mimo
ušesa nekega fanta, in le srečnemu slučaju
se je zahvaliti, da mu ni nuncova kroglija
predrla skozi glavo.

Zadeva se je že obravnala pri c. kr.
sodišču v Cerknem. Ker je pa tudi državno
pravdnístvo v Gorici radovedno, kako je
gospod opravljal službo policaja, se je začelo
zanimati za stvar, in gospod nunc bode imel
najbrže še dosti časa v družbi kible prouča-
vati dolžnosti in pravice občinskih slug.

Da, taka so pota božje previdnosti,
gospod urednik! V Cerknem imamo še mar-
sikaj za Vas, toda, ker se ni vseh dni konec,
lahko se molčimo, in za danes zamolčujemo
celo ime tega „gospoda“. Samo nekaj bi še
rekli, in sicer na naslov filozofa in patrona
treznosti, dr. Andr. Pavlice v Gorici, da naj
namreč napravi v svoji družbi treznosti po-
seben oddelk za svoje „sobrate“, ker med
njimi je toliko patentiranih pijancev, da za-
služijo svojo kategorijo, kajti treba bo po-
sebnih sredstev, da se odvadijo pijače.

Na Vipavskem. (O kavicah.) — Nasi
kavci okoli „Gorice“ so pa res nesramni
ljudje. Ta vbogi listič mažejo le z dolgočas-
nostimi, zavijanjí in lažmi. Boli jih, da ljud-
stvo po deželi neče umeti njih boli in križev,
da neče čitati tega lepega organa ter da jim
ne skazuje ljubezni in vpoštevavanja, kakor bi
oni radi. Boli jih, da postajajo čimdalje bolj
generali brez armade. Posebno to občutijo

(Dalje v prilogi.)

Zopet stopi na svoje mesto ter prične postajati
nemiren vsled tega molka in te samotnosti.

Ura bije najgostej.

D'Artagnan se prične resnično bati, da se je pri-
petila gospej Bonacieux kaka nesreča.

Trikrat zaploska z rokami, navadno znamenje
zaljubljenih; toda nihče ne odgovori, niti odmev.

Nato pride z nekako jezo na misel, da je mlada
žena morda zaspala pri čakanju.

Stopi k zidu in skuša splezati kvišku; toda zid
je bil na novo ometan, in d'Artagnan si je zastonj
polomil nohte.

V tem hipu se spomni dreves, kateri listje se je
še vedno srebrno lesketalo v luči, in ker je segalo
jedno do pota, je mislil, da mu bode izmed njegovih
vej mogoče videti v paviljon.

Splezati na drevo je bilo lahko. Poleg tega je imel
d'Artagnan komaj dvajset let, in se je še dobro spo-
minjal svojih del iz časa šolanja. V trenutku je bil
med vejami ter je vpri svoj pogled skozi prozorne
šipe v paviljon.

D'Artagnana strese mráz od temena do pete: ta
ljubka luč, ta mirna svetilka je razsvetljevala prizor
grozovitega nereda; jedna šipa v oknu je bila razbita,
vrata sobe ulomljena, na pol porušena; miza, na ka-
teri je bila brezdvomno prej pripravljena izborna ve-
čerja, je težala na tleh; razbite steklenice in pohojeno
sadje so pokrivali tla; vse je kazalo, da se je vršil v
sobi silen in obupen boj; d'Artagnanu se je zdelo, da
vidi sredi tega izrednega nereda celo kosce raztrgane
obleke in madeže krvi, ki so pokrivali namizni prt in
zavese.

Silno mu je vtripalo srce in hitro je zlezel nazaj
na cesto; hotel je videti, če mu bode mogoče najti še
druge sledove nasilja.

Mala luč se je svetila neprestano v nočni temi.
Zdaj je videl d'Artagnan, da so tla tukaj razložena,
tam razrita in da kažejo zmedene sledove človeških
stopinj in konjskih kopit, česar v pričetku, ko ga ni
nikaka stvar priganjala, da bi natančneje preiskoval
okolico, ni niti opazil. Poleg tega je voz, ki je prišel
iz Pariza, kakor se je zdelo, pustil v mehkih tleh
globoke kolovoze, ki so šli do paviljona in se tam
obrnili zopet proti Parizu.

D'Artagnan nadaljuje svoje preiskovanje in najde
končno poleg zidu raztrgano žensko rokavico. Na
mestu, ki se ni dotaknilo umazanih tal, je bila izredno
elegantna. Bila je to jedna onih parfimiranih rokavic,
kakoršno potegne zaljubljenec tako rad z lepe roke.

Čim dalje preiskuje d'Artagnan, tim hladnejši pot
mu stopa na čelo; njegovo srce se je krčilo v grozo-
vitem strahu, in dihal je hropeče; da bi se pomiril, si
je pravil sam sebi, da ta paviljon morda vendar nima
ničesar opraviti z gospo Bonacieux, da mu je napo-
vedala mlada žena sestanek pred paviljonom in ne v
paviljonu, da jo je morda njen posel ali pa tudi ljubo-
sumnost njenega moža zadržala v Parizu.

Toda ono notranje čustvo bolesti, ki se ob izvest-
nih prilikah polasti vsega našega bitstva in nam kliče
z vsemi svojimi lastnostmi, da visi nad nami velika
nesreča, mu je vse te misli zavračalo, uničevalo, rušilo.

D'Artagnan je skoro zblaznel: brzo steče na
glavno cesto nazaj, prehodi še enkrat isto pot, ki jo
je pustil prej za seboj, gre k brodu in vpraša
brodarja.

Brodar je proti sedmi uri zvečer pripeljal čez reko
žensko, ki je bila zavita v črn plašč, in ki ji je bilo,
kakor se je zdelo, veliko na tem, da je kdo ne spozna;
toda vsled njene previdnosti jo je opazoval brodar
natančneje ter spoznal, da je mlada in lepa.

Tedaj je tako kakor dandanes prihajalo v Saint-
Cloud mnogo žensk, ki jim je bilo mnogo na tem, da
jih kdo ne spozna, in vendar d'Artagnan ni dvomil
niti trenotek, da je bila to gospa Bonacieux.

D'Artagnan je prečital pri svetilki, ki je gorela
v brodarjevi koči, še enkrat pismo gospe Bonacieux,
da bi se prepričal, če se ni motil, če se ima sestanek
res vršiti v Saint-Cloudu in ne kje drugje, pred pavi-
ljonom gospoda d'Estrée in ne v kaki drugi ulici.

Vse se je strinjalo, da bi dokazalo d'Artagnanu,
da ga njegove slutnje ne varajo in da se je pripetila
velika nesreča.

Zopet se vrne v teku na kraj nesreče; zdelo se
mu je, da se je zgodilo v njegovi odsotnosti nekaj no-
vega v paviljonu, in ga pričakujejo poročila.

Ulica je bila še vedno prazna, in skozi okno je
bila še vedno prijazna lučica.

Tu se spomni d'Artagnan neme in slepe kože, ki
je gotovo kaj videla in bi morebiti mogla govoriti.

Vrata ograje so bila zaprta, toda on skoči čez
plot in se kljub lajanju psa, privezanega na verigi,
napoti proti koči.

Ko potka prvič, se mu nihče ne odzove. Grobna
tišina je vladala v koči kakor v paviljonu; ker pa je
bila ta kočja njegovo poslednje pribežališče, trka
naprej.

Kmalu se mu zazdi, da sliši od znotraj lahek
šum, boječ šum, ki je, kakor se je zdelo, trepetal v
strahu, da bi ga kdo ne slišal.

Zdaj d'Artagnan preneha trkati in prosi s tako
nemirnim in vendar tako prijaznim, s takom prestra-
šenim in vendar tako prikupljivim glasom, da je moral
pomiriti ta glas tudi najbolj boječega. Končno se od-
pre na pol stara preperela oknica, pa se hitro zopet
zapre, ko pade sij slabe svetilke, goreče v kotu sobe,

na Vipavskem, kjer se ljudstvo vsled boljše omike ne pusti več prav za nos vleteti. — Zadnji čas se je „Gorica“ prelegla zlasti tež gosp. Gabrščka, katerega mi ne bomo branili, ker ni treba in se zna sam bolje. Glede „Kroj. zadruga“ je le to in samo to, kar so njeni voditelji in „Gorica“ objavili, porabil in le njih račune upošteval ter potem le iz tega napravil zaključke. Ali kak krič je sedaj. Za resen in temeljit odgovor pa jih hudič ne pripravi. — Nevspeshe v „Sol. domu“ zavračajo tud na njegove nameni, četudi je gotovo več storil in žrtvoval zanj nego polovica Tržitov okolo „Gorice“. Srčna bol in zavist teh katolikov se vidi tudi iz tega, ker ji tako boli podjetnost naprednega sloven. življa v mestu: Vsaj Gabrščka da bi ne bilo zraven! „Na svetu bi mirno se žilo, le Pegazov da bi ne bilo...“

Vboge krščanske duše, raje ste se Lahom prodali in nas grozno oskodovali, nego bi bili pustili, da pride do veljave napredna stranka. Potem pa se šulite kot narodnjaki... fuji!

Gosp. Gabrščeku in napredni stranki pa ne klone duh! Niti zdaleka ne mislite na vničenje naše stranke, katere se še množi, spopolnjuje in rase vsopredno z zavednostjo in omiko ljudstva. Brzo vam bo tež glavo! Mrcine, Vidmarji, Berbuti... pa se položite z njihovimi ideami (!) vred v ropotavnico....

Domače in razne novice.

Miklavžev večer, ki ga priredi dne 5. t. m. goriski Sokol pri „zlatem jellenu“, obeta biti zelo zabaven. Onim č. starišem, ki žele, da jim g. Miklavž obdari deco, naznanjamo, da bode pobiral jeden odbornikov v soboto od 4.—6. popoldne pri „zlatem jellenu“ darove. Vsak dar naj bode zavrt in na zavrtku natančno ime otrokovo. Da se zabava poveča, bi bilo zeleti, da se tudi odrasli med seboj razveselijo s saljivimi darili. Za tajnost se jamei. Ker mora gosp. Miklavž vsled nenadne nezgode napraviti za se in za spremstvo nove kostume, zahteva odškodnino po 40 st. za osebo; otroci so prosti. Začetek ob 7½ uri. (Na tem večeru sodeluje oddelek možkega zbora „pevskega in glasbenega društva“.) Na zdar!

Smartna kosa. — V Komnu je umrl 30. novembra Mihael Logar, c. kr. sodni sluga v pokoju, lastnik srebrnega zasluznega križa in pomirne kolajne za 52 letno zvesto službovanje. Dečkal je 86 let. Bil je vedno zdrav, vesel in prijazen človek. Bolan je bil le dva dni in umrl je na črevesnem unetju. Blag mu spomin! Naj v miru počiva! Sorodnikom naše sožalje!

Kobaridske gospe so ustanovile božičnico za uboge kobaridske šolske otroke in v ta namen so priredile večerjo, pri koji je ostalo čistega dobitka 30 K. Nadalje so darovali sledenci gospodje: Jurij Peterkel, dekan, 2 K. Ciril Metod Vuga, kaplan, 4 K.

skozi odprtino na d'Artagnanov pas, na ročaj meča in na pištole. Ali dasi se je to zgodilo tako hitro, je imel d'Artagnan vendar dovolj časa, da je opazil glavo starca.

»V imenu neba!« pravi. »Poslušajte me: pričakoval sem nekoga, ki ne pride, in od nemira umrjem. Ali se je pripetila tu v bližini kaka nesreča? Govorite!«

Okno se počasi zopet odpre, in vnovič se pokaže prejšnji obraz: samo nekoliko bolj bled je še nego prvič.

D'Artagnan pove odkritosrčno svojo povest, skoro do imen; natanko razloži, kako bi bil moral imeti z mlado ženo pred paviljonom sestanek, in kako je, ker ni prišla, splezal na drevo ter od tod videl pri siju svetilke nered, ki je vladal v sobi.

Starec ga posluša pazno in mu da znamenje, da se stvar ujema; ko d'Artagnan nato konča, pa zmaje z glavo na način, ki ni naznanjal nič dobrega.

»Kaj hočete reči?« vsklikne d'Artagnan. »V imenu neba, govorite!«

»O gospod,« pravi starec, »ne vprašajte ničesar, kajti če vam povem, kaj sem videl, se mi gotovo ne zgodi nič dobrega.«

»Torej ste nekaj videli?« odvrne d'Artagnan. »V tem slučaju mi povejte, v imenu neba,« nadaljuje in vrže predenj pistolo, »v tem slučaju mi povejte, kaj ste videli, in zavežujem se s svojo plemiško besedo, da ne izdam niti jedne vaših besed.«

Starec je čital na d'Artagnanovem obličju toliko odkritosrčnosti in bojesti, da mu da znamenje, naj posluša, in pravi s čisto tihim glasom:

»Bilo je nekako ob devetih, ko začujem s ceste neki hrup; želeč vedeti, kaj bi to pač bilo, hočem iti proti vratom, ko naenkrat zapazim, da hoče nekdo vlomiti. Ker sem reven in se mi ni treba bati, da bi

Mat. Fabjan, sodnik, 6 K. Miroslav Premru, notar, 6 K. Srečko Bisail, sod. avsk., 2 K. dr. Franc Franjek, 5 K. Josip Frandolič, davč. pregled., 4 K. Ivan Lapanja, zemlj. in dež. posl., 6 K. Miklavž Gall, kancelist, 2 K. Alex. Golja, davč. pristav, 2 K. Kavčič Viktor, davč. vajenec, 2 K. Gvido Stres, davč. vajenec, 1 K. Anton Kalan, gojzdar, 1 K. Ivan Gunter, posest., 2 K. Ferdo Volarič, dacar, 1 K. Josip Uršič, urar, 1 K. Skupaj 77 K.

Darovi bodisi v blagu ali denarju se hvaležno sprejmejo.

Olga Frandolič, blagajničarica.

Vsipeh Gabrščkove Interpelacije glede razpisavanja sodnijskih služb. — Predsedstvo sodnij v Gorici je razpisavalo službe le v laskem jeziku. Drž. poslanec O. Gabršček je podal radi tega interpelacijo, katere ima ta vspeh, da je prišel v Gorico z Dunaja ukaz, da se morajo vse sodn. službe razpisavati tudi slovensko. Postopalo se bo tako: recimo za Tolmin se razpiše služba nemško in slovensko, za Gradišče ob Soči nemško in laško, za Gorico pa nemško, laško in slovensko.

Sumljiva miroljubnost. — Antonio Klobasa v „goriski okolici (!)“ je že izvedel iz prvega vira, da bo drevi v „Goriski Čitalnici“ zaupni sestanek „pravih miroljubov“, zato je pohitel v „Gorico“ z dopisom o... potrebi miru, ki se vedno bolj pojavlja, in pa da... »repir mora enkrat nehati«. — Refrain pa je seveda ta: »doli z Gabrščkom, proč z njim, pa bo mir!« — Verujem, pa še kakšen mir!

Odkdaj je Klobasa nakrat tak miroljub, on, ki je zdržbar par excellence, hujskač najnesramnejše vrste, ki za nič in zopet za nič vsem čitateljem sapo zapira ob čitanju samih podlih udriharij brez kraja in konca? Kdo na Slovenskem je bolj lopovski napadal kako dobro stvar kakor Klobasa „narodne piruhe“, pa edino v pobožni namen, da li jaz skakal? In ta poosobljena strupenost govori zdaj o... potrebi miru? Ali ni to sumljivo? Kar je drugim le sumljivo, to razkrijem jaz: Antonio Klobasa je imel v zadnjih 14 dneh par dogovorov, kako najti sredstvo, da... klerikaci zlezejo brez slehernega truda v odlične napredne pozicije, v kar treba po klerikalnih nazorih seveda predvsem odstraniti mene. — V ta namen je proglasil Klobasa „potrebo miru“, a drevi se bodo razgovarjali o tem miru „pravi miroljubi“. — Toda človek bi smeha iz kože skotil, ko vidi, da lezejo v kolo „pravih miroljubov“ možje, ki so nasejali na obeh straneh največ nemira, največ sovraštva; zdaj, ko so zažgali in ko gori, no zdaj pa hinavci skrivajo svojo roko, ki je uetila, ter pobožno zdihujejo o „zdivjanih razmerah“, katere gojijo „Gorica“, „Soča“ in „Primorski List“. Koliko so sami netili te razmere, da so „zdivjale“, kolikoso po imenovanih listih sami sejali le razpor, le sovraštvo, čisto naravnost proti volji urednikov, ki niso mogli odkloniti predragocenih

prispevkov na polju časnikarskega sodelovanja, — o tem nič več ne vedó ti „pravi miroljubi“, in Antonio Klobasa je nakrat pozabil, koliko je naklobasarij po „Gorici“, kjer se ga ne morejo še otrestiti, kakor se ga nekoč jaz nisem mogel, kakor je morda kdo drugi pozabil, v koliko neljubih polemik je prisilil mene in „Sočo“. Drevi pa bodo v Čitalnici stikali glave „pravi rodoljubi“, ter zdravili „zdivjane razmere“, katere so sami netili in imajo za nje največ zaslug, pa bi zdaj odgovornost radi drugim vtaknili v čevlje.

Da, vsakdo pripozna, in o tem smo v „Soči“ že javno govorili, da je politički boj v Gorici grdo ostrupil tudi zasebno, socialno, društveno življenje, česar bi nikdar ne smelo biti v toliki meri. Ako pa se nakrat oglašajo kot „pravi rodoljubi“ ljudje, ki so doslej le razpor sejali in netili, ki so takorekoč vstvaritelji „zdivjanih razmer“, o katerih so „Gorica“, „Soča“ in „Primorski List“ le javni odsevi, — tedaj so to jako sumljivi pojavi elementov, katerim ni do pravega miru; marveč le za zmago osebnih ambicij.

Takim „pravim rodoljubom“ veljaki naše stranke ne pojdejo na limanice, zlasti se zategadelj ne, ker Antonio Klobasa in njegov inspirator nimata z malo izjemo prav nič besede ne pri jedni ne pri drugi stranki v vseh tistih društvih, korporacijah, zavodih, o katerih hočejo govoriti v pogovoru o „potrebi miru“.

Potrebni mir pa pride, ako prenehajo s svojim nesrečnim delom taki „pravi rodoljubi“, kakorsten je Antonio Klobasa. Uverjen sem, da uredniki vseh treh listov kar zdihujejo po dobi, ko preneha prav take vrste boj, kakorsten goreče vodi A. K. Te boje pa zanašajo v naše liste v glavnem take baže ljudje, ki vržejo kamen, skrijejo hitro roko in se takoj možki razglašajo za „prave miroljube“. Resničnemu miru jaz ne bom nikdar nasprotoval, dasi ostanem dosleden in zvest idealom in načelom, visoko dvigajoč prapor narodno-napredne stranke, če imam pri tem tudi ostali sam mrlič na bojnem polju. Kdor pa vrže ta prapor od sebe ter beži od vojske med „prave miroljube“, slobodna mu pot, toda slediti mu mora za petami le zaničevanje vsakega — moža.

A. Gabršček.

Kratka zavrnilov. — „Gorica“ trdi zopet, da sem jaz potisnil dr. Tumo v stran, ker se ni strinjal z menoj zastran „narodnih piruhov“.

Na to čisto kratka zavrnilov.

Ob nakupu čbeh hotelov ni nikdo vprašal dr. Tumo ni prej ni slej za njegovo mnenje, ker merodajni možje so sami dobro vedeli, kaj jim je storiti. Jaz tudi nisem z njim niti govoril o teh kupčijah. Ako morda on z njima ne soglaša, kar hočejo pri „Gorici“ tako dobro vedeti, tedaj je to njegova reč. — Konstatujem torej, da v tej zadevi ni bilo z njim nikake dotike, torej še manj kakega spora.

Kar se tiče pa „Trgovskega doma“, konstatujem, da so vsi tozadevni sklepi skupne seje načelstva in nadzorstva — soglasni; še več, sklepi so odgovarjali resničnemu, globokemu, prostemu prepričanju vseh članov. Ako bi bilo res, kar čeka A. K. v „Gorici“, da ima dr. Tuma v tej reči svoje mnenje, tedaj to ni le nasprotno mojemu, marveč vseh ostalih članov načelstva in nadzorstva. Izvršiti pa se mora to, kar se pravoveljavno sklene, in v tem pogledu se izvršuje le soglasni sklep skupne seje. Nikdo, torej tudi jaz ne, ni vprašal dr. Tumo za dovoljenje, kakošno prepričanje sme imeti in kako glasovati. — Ako bi bilo torej tudi res, da se dr. Tuma v čem ne strinja, je to čisto njegova reč, in niti on sam gotovo ne misli, da se izvrši njegova misel proti soglasni volji vseh ostalih. — Konstatujem dalje, da se gradi „Trgovski dom“ popolnoma tako, kakor smo ga skupno z dr. Tumo načrtali takrat, ko smo kupovali zanj stavbišče. — Ako je res, da je on pozneje spremenil svoje mnenje, mi je pa vendarle zagonetka, da se drzne prav Antonio Klobasa tako očitno s tem na dan. Saj vendar dr. Tuma še ni sotrudnik „Gorice“, niti s posredovanjem Antona Klobase ne.

Taka je resnica. Antonio Klobasa ima zdaj besedo, da pove, kdo ga je nalogal. A. G.-k.

Porotno obravnavo. — V soboto in v nedeljo se je vršila zadnja obravnava proti Vincencu Vonceina iz Grgarja, ki je svojo zeno umoril. Predsedoval je obravnavi deželno sodni svetnik Schmarda, sodnika, Rutar in Kuhačević, zapisnikar avsk. Posega, drž. pravdnik Jeglič, branitelj dr. Tuma. Iz obtožnice posnemamo to-le: Med Grgarjem in Čepovanom na Pušali prebiva družina Murovec: mačeha, stric, teta in brat pokojne Tereze. Ker je bil brat bolehen, ni bilo pri hiši nikakega pravega gospodarja, zato se je reklo, naj se Tereza omoži. Imela je že 30 let. Neki Ivan Bitežnik, sorodnik Murovčeve družine, je na to pripravil Terezo in Vincenca Vonceina s Kala, da sta se vzela. Dne 9. maja so podpisali notarijatsko pogodbo, po kateri je prešlo posestvo v last Vincenca Vonceina. Dne 31. maja je umrl brat, drugi dan pa sta se poročila Tereza Murovec in Vincenc Vonceina. Nesporazumljenja v družini so začela že v „medenih“ tednih. Vonceina se je izrazil proti Mihaelu Hojaku, da zanj ni kmečko delo, da vse poproda ter pojde po svetu iskati boljše sreče nego je ta: obdelavati? V. Vonceini se sploh ni ljubilo delati, družina Murovčeva pa je bila pridna za delo. Umevno, da se radi tega niso mogli razumeti, kar je imelo za posledico opetovano pričkanje v hiši. Žena mu je očitala lenobo, vrhutega pa se, da ni za nič kot mož ter ne more izpolnjevati „zakonskih dolžnostij“. To seveda ga je bodlo v srce, in divjal je radi takega očitanja kakor besen. Koncem junija pa je zapustil Murovčeve ter sel nazaj na Kal. Potem je zahteval, naj mu dajo 800 K, katere je on dal pri ženitovanju,

ms kdo okradel, odprem in vidim stati nekaj korakov pred seboj tri možje. V senci zagledam vpreženo kočijo in poleg nje nekaj osedlanih konj. Ti konji so bili očitno last treh mož, ki so bili oblečeni kavalirsko.

»Ah, dobri gospodje,« vskliknem, »česa želite?«

»Ali imaš kako lestvo?« me vpraša oni, ki je bil videti načelnik.

»Da, gospod; lestvo, s katero obiram sadje.«

»Daj nam jo in vrni se zopet v svojo hišo; tu imaš tolar, ker smo te nadlegovali. Pomni pa, če poveš komu besedico tega, kar bodeš videl in slišal — prepričan sem namreč, da bodeš videl in slišal kljub vsemu našemu žuganju — si izgubljen.«

S temi besedami vrže pred me tolar, kateri poberem, in vzame lestvo.

Ko zaprem za njimi vrata v ogradi, se res napravim, kakor bi se vrnil v hišo; toda pri zadnjih vratih grem takoj zopet ven, se splazim v senci naprej ter pridem do glogovega grma, v kateri se skrijem, da lahko vidim vse, ne da bi mogel kdo videti mene.

Na ukaz treh mož voz mirno odide naprej; iz njega potegnejo majhnega debelega, sivolasega možička v slabi črni obleki, in ta previdno zleze po lestvi, skrivaj pogleda v sobo, zleze tiho zopet na tla in zašepče:

»Ona je!«

Takoj gre mož, ki je govoril z menoj, k vratom paviljona, jih odpre s ključem, ki ga je imel pri sebi, jih zopet zapre in izgine; ob istem času zlezeta druga dva moža po lestvi navzgor. Stari možiček ostane pri kočiji, voznik drži vprežene in neki sluga osedlane konje. —

Naenkrat se začuje iz paviljona glasen krič; neka ženska prihiti k oknu in je odpre, kakor bi hotela

skočiti ven. Toda kakor hitro opazi druga dva moža, se vrže nazaj; moža skočita za njo v sobo.

Več nisem videl; toda slišal sem, kako se je lomilo pohištvo. Žena je vpila in klicala na pomoč. Toda njeno vpitje kmalu potihne; trije možje pridejo z ženo v rokah k oknu; dva zlezeta po lestvi na tla in jo neseta v voz, v kateri stopi za njo stari možiček. Oni, ki je ostal v paviljonu, zapre okno, pride trenotek pozneje skozi vrata in se prepriča, če je žena v kočiji pač dobro spravljena. Njegova tovariša ga že čakata na konjih, tudi on se dvigne v sedlo; sluga sede poleg voznika. Voz se v spremstvu treh kavalirjev oddalji v diru, in vse je končano. In od tega trenotka nisem videl ničesar več, ničesar več.

D'Artagnan, ves pobit vsi tako strašno ga poročila, stoji nepremično in ne zine besedice, dočim so v njegovem srecu besneli vsi vragovi gnjeva in ljubosumnosti.

»Toda, moj plemič,« pravi starec, na katerega je ta nemi obup gotovo napravil močnejši vtis, nego bi ga moglo vpitje in solze, »ne obupavajte, saj vam je niso usmrtili, in to je glavna stvar.«

»Ali veste morda,« vpraša d'Artagnan, »kdo je bil mož, ki je vodil to peklensko ekspedicijo?«

»Nisem ga poznal.«

»Toda ker je govoril z vami, ste ga mogli videti.«

»Ah, vi hočete od mene njegov popis?«

»Da.«

»Velik, suh, temnorjav s črnimi brki, črnimi očmi, in z zunanostjo plemiča.«

»On je!« vsklikne d'Artagnan, »zopet on, zopet on! Zdi se mi, da je to moj slabi duh! In drugi?«

»Kateri?«

»Mali.«

(Dalje pride).

pa se odreče vsej drugi pravici do imetka. V družini Murovčevih so bili s tem zadovoljni, in Voncina je bil nekaj dni zopet pri ženi. Ko ga je pa 22. sept. opozoril stric na omenjeni predlog ter da naj gre do notarja, da se ta reč dožene, je rekel, da noče nič vedeti o tem. Žena je šla na delo na polje, on pa je ostal v hiši. Opoludne sta kosila skupno v kuhinji, pri njima je bila tudi pastirica Justina Hojak. Žena ga je začela zopet zbadati, da ni za nič ne za delo ne za gospodarja ne za moža, ter mu svetovala, naj gre po svetu ter naj ne bo poleg nje. Tako novo očitjanje pa je tako razjezilo Voncino, da je vzel sekiro ter s krikom, kakor obsejen, udaril po glavi svojo ženo, ne meneč se za jok in prošnje pastirice in žene. Na to jo je udaril s sekiro še trikrat, potem vrge sekiro proč ter zbežal, kar mogel, proti Gorici, kjer se je sam prijavil oblasti. Na obupno vpitje žene in pastirice so prihiteli sosede, ki so našli ženo umirajočo v krvi. Največja rana je bila dolga 21 cm, glava je bila vsa razbita in v krvi, da jo je bilo stlačiti pogledati. V preiskovalnem zaporu je izpovedal, da se je bil odločil storiti to, kar je storil, že poprej. Voncina je rojen leta 1874. na Kalu. Voncina je srednje postave, dobro rejen, nesimpatične zunanosti. Pred sodnijo je izpovedal, da so ga bolela vedna pikanja žene, in tisti dan, ko jo je umoril, je bil tako iz sebe valed njenih očitjanj, da ni vedel, kaj dela in kaj je storil, marveč se je zavedel šele, ko se je prijavil oblasti. Rekel je, da prej ni imel namena, storiti to, da pa so ga v hiši vedno zbadali in pikali, vsled česar je bil šel nazaj na Kal, odkoder se je vrnil k Murovčevim misleč, da se končno naredi mir; ali tu ga je zopet zbadala žena, in konec je bil umor. Prič je bilo nad 20, med njimi najvažnša 13-letna pastirica, ki je bila navzoča pri umoru. Povedala je, kako se je godilo, razložila pa tudi, kako so ga pikali in zbadali v družini. Zdravnika dr. Luzzatto in Pittamic sta izpovedala, da je bil Voncina, ko je izvršil zločin, pri polni pameti ter da je drugače normalno razvit.

V nedeljo je govoril dež. pravdnika namestnik Jeglič, zahtevaje trdo obsodbo, branitelj dr. Tuma je vzdrževal tožbeno neodgovornost ter zahteval dve dodatni vprašanji; ali porotniki so potrdili glavno vprašanje o umoru z vsemi 12 glasovi, na kar je sodni dvor obsodil Voncino na smrt. Voncina je pokima: ter odšel s stražniki v zapor. Ves čas obravnave je bilo navzoče mnogobrojno občinstvo.

S to obravnavo je bilo zaključeno letožnje porotno zasedanje.

Koncert g.čne Mire Devove in virtuozna gosp. Prochaska v nedeljo je bil velik triumf slovenske glasbene umetnosti. Občinstva ni bilo preveč, ne, ali bilo je izbrano, odlično, hvaležno. G.čna Devova nas je očarala, g. P. pa presenetil z izrednim umetniškim užitkom. — Ker nam je došla ocena iz peresa veščaka, pa prepozno za to številko, jo priobčimo prihodnjice.

Zavod za pospeševanje obrti. — V seji kuratorija tega zavoda dne 24. pr. m. je govoril društveni predsednik Holzer, rekoč, da se je mudil v ministerstvu in se posvetoval o važnih in težavnih nalogah, katere ima omenjeni zavod. Ogledal si je tudi enak zavod v Gradcu. Omenjal je, da je zlasti težko dobiti človeka, ki bi bil popolnoma kos nalogi takega zavoda; ker ga ni mogoče tako hitro dobiti, je umestno počakati, da se končno morda vendarle posreči najti ga. Kar se tiče obrti, smo daleč za drugimi; pri nas je še le v povojju. Nimamo pa tudi ne zadostnih sol ne muzejev ne drugih institucij za strokovni pouk. Najlepše pa se je začela razvijati lesna obrt, pa je tudi za našo deželo velike važnosti. Treba je poskrbeti za povzdigo raznih obrti. Zato je stavil predsednik za prihodnje leto te-le predloge:

1. da se uvede v Gorici spopolnjevalni tečaj za mizarje;
2. da se združi s takim tečajem razstava mizarjskih in drugih izdelkov, katere zavodu posodi c. kr. avstrijski muzej na Dunaju;
3. da se podpira mizarjska zadruga v Gorici, ki se je ustanovila pred kratkim;
4. da se uvede spopolnjevalni tečaj za mizarje tudi v Krmini, kjer naj osnujejo tudi mizarjsko zadrugo;
5. da se napravi v Gorici poseben tečaj za umetno mizarstvo, kar naj pospeši

izdelovanje najmodernejših mizarjskih izdelkov;

6. da se priredi v Trzinu tečaj za krojače;
7. da se ustanovi tak tečaj tudi v Sezani, ako bodo to dopuščale okoliščine;
8. da se prouči, v kakih razmerah se nahaja čevlarska obrt v Mirnu in se poskrbi za večji izvoz;
9. da se preskrbi jednako pleteniski obrti v Foljanu širši izvoz;
10. da se uvedeta dva tečaja za obrtno knjigovodstvo (jeden slovenski);
11. da se razstavijo začetna dela vajencev pod nadzorstvom mojstrov.

O tem zavodu smo mi že obširneje govorili takrat, ko se je ustanovljal, ter smo izrekli željo, da bi postopal nepristransko. Iz načrta, kakor je objavljen, se že vidi jasno, kako misli delovati zavod. V kuratoriju sta od slovenske strani posl. Berbuč in župan Vidmar. Koliko je to vredno?!

Trg sv. Andreja. — Tako slabega trga, kakor letos, menda še ni bilo v Gorici za sv. Andreja. Sicer taki veliki trgi dandanašnji nimajo več nekdanjega pomena, k temu je prišlo pa še izredno slabo vreme v nedeljo in na dan trga, kar je pridržalo doma premnogo ljudi. Prodajalo se je v Gorici prav malo, nò, krčme in „komedije“ pa so bile polne ljudstva.

Kdo bo višji poštni upravitelj v Gorici? — Še vedno ni imenovan višji poštni upravitelj v Gorici, kar je bržčas znamenje, da utegnemo dobiti za poštnega upravitelja moža, s katerim nikakor ne moremo biti zadovoljni. Iz dobro poučenega vira smo izvedeli, da se misli postaviti na to mesto kontrolorja Neumanna, ki služi v Gorici. To je mož, ki ima že 47 let službe, ki ni več drugega nego telegrafske službe ter so ga pred kratkim prestavili k vojni postji, da se kaj nauči. Neumann zna malo laski, slovenski pa nič ter je poznat zagrizen German, ki zaničuje Slovence, ki se je celo v uradu že izrazil prezirljivo in žaljivo za Slovence, to je mož, kateri je bil svoj čas tudi v „Soči“ označen, kakšen človek da je. Njegovo imenovanje bi značilo naravnost provokacijo Slovencev. Na merodajnih mestih naj upoštevajo, da je poštni urad v Gorici centrala tudi za slovenski del dežele, kravalov in skandalov pa imamo že drugodi zadosti, ne potrebujemo jih še na postji.

Mi že danes najslovesneje protestujemo proti temu, da bi prišel na mesto višjega poštnega upravitelja v Gorici tujec, German, ki ne zna deželnih jezikov, nima sploh potrebne sposobnosti za tako važno mesto ter je poznat zagrizen sovražnik slovenskega naroda. Mi zahtevamo, da bodi imenovan na osnjenjeno mesto nepristransko mož, sposoben, ki pozna domače razmere in je več deželnih jezikov, in dokler imamo za taka mesta sposobne sinove naše zemlje, kakor smo o tem že govorili, naj se imenuje te, ne pa zagrizene Germane, ki prezirajo občinstvo, s katerim imajo opravila in katero jih redi. Tako zahteva pravica. Neumanna naj pošljejo v pokoj, da naredi prostor drugim v službi, ne pa dvigati ga na mesto višjega upravitelja, na katero ne pritiče. Zahtevamo, da se resi to vprašanje tako, da bo prebivalstvo zadovoljno, proti provokatoričnim imenovanjem pa protestujemo najodločneje!

Kanal. 1. decembra 1903. Danes po noči se je zaradi obilnega snega udrla hiša posestniku Št. Murovcu v Gorici.

Proračun cestnega odbora zavržen.

Za pokoro vsako nedeljo desetico cerkvi. — Tam blizu morja in blizu Lahov na slovenski zemlji živi gospod nunc, ki ima navado, dajati čudno pokoro. Drugodi dajajo navadno za pokoro moliti toliko in toliko časa, in ako je kdo kaj vzel ali goljufal, se mu naloži, da naj povrne, ali tam doli ob morju pa imajo nunca, ki skrbi pri pokori tudi za cerkev. Poleg navadne pokore jako rad naloži skesanemu grešniku, da mora prinašati toliko in toliko nedelj po eno desetico v cerkev, nekemu pa je naložil, da mora nositi do smrti po eno desetico vsako nedeljo v cerkev, ker je bil seno nekoliko zmolič, da je bilo bolj težko, ko je prodal ter tako osleparil kupca. Čudno, prečudno! Naravno je pač, da se zahteva od takega grešnika, da naj poravnava, kar je zagrešil, in poravnati se ima po naravnem razumu le onemu, ki je oškodovan. Kaj ima tu cerkev terjati „sek-sarje“ od grešnika? Na videz čudna pokora, ali povsem razumljiva onemu, ki pozna razne

„knife“ farovskih gospodov, ki so nevsahljivi v iznajdbah novih virov — „dohodkov!“ In če ni drugače, mora služiti v tako svrhu tudi zakrament sv. pokore!

Samemor. — V soboto zvečer se je vstrelil tik Panovca okoli 40 let stari Franc Rossi iz Št. Vida v Karniji. Ta Rossi se je bil zaljubil v neko bivšo lasko učiteljico, ki stanuje s starši na Kospišču pri Panovcu. Starši nikakor niso bili zadovoljni, da bi se bila vzela. V soboto zvečer je šel Rossi do stanovanja one Lahinje, ali ker mu niso dovolili vstopiti, se je vstrelil ter ostal takoj mrtel.

Vsakemu svoje! — Delavec Iv. Marinič je našel v Nunki ulici žensko uro z verizico, ali ni je oddal na policijo, marveč jo je zastavil za 20 K, potem pa prodal še zastavni listek za 10 K. Potem pa je prišla vsa ta reč na ta dan, in Mariniča so djali v luknjo.

Ob uro z verizico (ženska ura) je prišel posestnik Hvala iz Kneze v soboto dop. Najbrže mu jo je kdo ukradel. Sodi, da bi bil prišel ob njo na Korod pri Rajhu.

Najdeno. — Našla se je na dan trga Sv. Andreja na Travniku mala svota denarja. Kdor je zgubil, naj se oglasi v našem upravnistvu.

V najem se odda gostilna, pekarija in trgovina z mešanim blagom v Knezi blizu glavne ceste v blizini predora bohinjske železnice. Vsi prostori so na novo predelani. Oddajo se tudi posamezni prostori v najem. Naslov pové naše upravnistvo.

„Beračeve skrivnosti“ — „Grofica beračica“ — „Ciganska sirota“ in druge take prismodarje s slikami prodajajo našim ljudem za drag denar. Zvezki s 24 strani stanejo po 20 do 30 v, in teh zvezkov ni ne konca ne kraja. Tako pride taka „knjiga“ strašno draga, dasi ni vredna niti pol krajcarja. S krajno fantazijo izmišljeni dogodki, neverjetni dogodljaji, in vse to tako drago. Take „knjige“ niso podučne ter ne dajajo čitatelju nikakega razvedrila in zabave, zato — stran z njimi! Kupujte druge knjige, ki imajo res kaj dobrega v sebi, ne pa take iz nemščine preklanlane prismodarje s strašanskimi dogodki! Škoda za vsak vinar, ki se ga vrže za tako susmarijo!

Stenski koledar za leto 1904. z običajnimi opombami o kolekovini in poštnih predpisih je izdal trgovec Jernej Bahovec v Ljubljani. Cena 40 v, po pošti 50 v.

Gostilna „pri Žagarju“ na Blanci tik nove postaje toči naravna domača bela in črna vina ter ima vedno dobro preskrbljeno kuhinjo z gorkimi in mrzlimi jedili. Ima lepe prostore ter sobe za zaprte družbe.

Neobhodno potrebna za vsako gospodinjstvo je „Kunerol“, čista rastlinska mast iz orehov kokos, katero izdeluje trdka Emanuel Khuner & sin na Dunaju. Ta mast prekosi zdravstveno vse druge jedilne zabele in jo vsakdo lahko uživa, enako tudi trpeči na želodcu, oslabei in okrevajoči.

Razgled po svetu.

Državni zbor bo baje v kratkem zopet odgođen, ker ni niti sence upanja, da bi prišlo do rednega poslovanja v zbornici poslancev. Takega upa pa tudi ne bo, dokler bo stala vlada na povsem nemškem stališču ter traktirala Slovence tako, kakor traktira Körber koroške Slovence. Baje pa so tudi steti dnevi Körberjevega frazerstva, in ako Tisza v ogrskem parlamentu ugonobi obstrukcijo, odstopi Körber, na površje pa pride prehodno ministerstvo, kateremu bi bil glavni namen: sporazumljenje med Nemci in Čehi.

Včeraj je Stransky ostro prijel Nemce, kak kulturen narod so, ker kratijo svobodo drugim ter jo reklamirajo le zase. Ostro je obsodil početje Nemcev v Inomostu proti Lahom!

Dijaške demonstracije na Dunaju. — V soboto so hoteli prirediti nemški dijaki na Dunaju veliko demonstracijo proti slovenskim vseučiliščem in proti laskemu. Slovanski dijaki so zvedeli za to ter se zbrali v obilem številu na vseučilišču, kjer so se jim laski dijaki pridružili. Ko so videli Nemci pramoč, so sklenili opustiti demonstracijo, slovanski in laski dijaki pa so sli pred parlament, kjer so glasno zahtevali svoja vseučilišča.

Hotel „Union“ v Ljubljani. — Iz daljšega članka o nameravanem hotelu

„Union“ v Ljubljani posnemamo to-le: Ljubljanska delniška družba „Union“ si je stavila nalogo, sezidati v Ljubljani moderni hotel prve vrste in veliko praktično urejeno dvorano. Poleg tega bi bila v pritličju velika revstaračija in kavarna, prodajalne, in v ostalem delu zgradbe še devet stanovanj. Da se mora hotel rentirati, je brezdvomno. Ako le računamo na hotel „Union“ 100 tujcev na mesec, to je tretjina oseb došlih, in pusti v hotelu vsak tujec povprek 7 kron, je to 7000 kron na mesec, ali 84.000 kron na leto. Ta dohodek reprezentira 8 1/2% svote 1.000.000 kron, kar bo cela stavba s prostorom in ureditvijo stala. — Dohodki gostilne, kavarne, stanovanj, prodajalnic, dvorane, prostranskih prostorov, hleva, vrta, še niso računjeni, in bodo gotovo znašali 29.000 kron, ali 2 1/2%. Skupaj bi torej nosil investirani kapital 1.000.000 10 1/2% bruto. Za obrestovanje in amortizacijo najetega posojila 400.000 kron, za davek, poplave itd. se lahko odračuna 5 1/2%; ostane še vedno čistega 5%. Ta čisti prebitek se pa gotovo v teku let še pomnoži, ne glede na to, da se poleg tega dolg 400.000 kron amortizuje. Stavba je 25, oziroma 18 let davka prosta, ker stoji na mestu po potresu podrte hiše. Miklošičeva cesta bo ena najlepših cest v Ljubljani, in je le vprašanje časa, kedaj se svet pri predilnici predre in notranje mesto direktno zveže s kolodvorom. Hotel je potreben v Ljubljani. Velika praktična dvorana je tudi nujna potreba v Ljubljani. Svota 300.000 kron je že vplačana, ostane že razpečati drugo emisijo v znesku 300.000. Ostalih 400.000 kron se pokrije potom posojila.

Zapuščina kraljice Drage. — Med zapuščino kraljice Drage je bilo najdenih tudi nekoliko uložnih knjižic in je torej pokojna kraljica zapustila tudi gotovega denarja: v banki „Union“ na Dunaju 22.000 kron; v dunajski hranilnici 120.000 kron; v beligradskem kreditnem zavodu 50.000 dinarjev v zlatu: 100 obveznic 4 odstotkov srbskega državnega posojila 50.000 dinarjev v zlatu in 100 obveznic 4% srbskega drž. posojila, vsaka po 500 dinarjev v zlatu — 50.000 dinarjev. Vsega 290.000 dinarjev. Druga zapuščina znaša približno istotako svoto. Ta denar je pripadel sedaj njenim trem sestram, ki se nahajajo v Monakovem.

Incognito obsojena. — Pred pariško kazensko zbornico je stala te dni kakih 60 let stara, črno oblečena dama, obdolžena, da da je v neki zalogi kradla. V preiskavi je bila skoraj celi mesec, ne da bi se bilo preiskovalnemu sodniku posrečilo, zvedeti za njeno ime. Tudi pri obravnavi je odločno izjavila, da se ne bo dala nikdar spoznati in da ni kradla. Zagovornik skrivnostne dame je spregovoril: Imel sem priliko, se prepricati, da je moja klientinja zelo odlična in izobrazena dama, ki ima zveze v visokih krogih in je vrhutega tudi zelo bogata. Zato prosim sodni dvor, naj ima z njo usmiljenje ter naj ne skuša zvedeti, kje in odkod je.“ In sodišče se je udalo ter obsodilo damo pod imenom „gospa N“ v enomesečno ječo.

Račun o poljubih. — Apelacijsko sodišče v Albanyju (Amerika) je priznalo gospici Pettit 12.000 dolarjev odškodnine, ki jo ji mora plačati Tittmore iz Galwayja, ker je prelomil svojo obliubo, da bo gospico poročil. Med obravnavo je tožiteljica izvekle iz žepa biležnico ter črno na belem dokazala, da jo je Tittmore za časa njune 14-letne zaroke 1236krat poljubil. Vselej si je njegovem odhodu zapisala, kolikrat jo je poljubil. Za vsak poljub dobi sedaj 10 dolarjev, a zahtevala je 160 dolarjev.

„Pokopališče ladij.“ — Tako imenuje otok Sable Island, kakih 250 km vzdolžno od pristanišča Halifax ležeci otok. Nad tem otokom leži skoraj vedno gosta megla, a peneči valovi butajo neprestano z veliko silo ob skalovito nabrežje. Vsled tega je otok pravi strah ladjam, ki prihajajo od juga sem, ali pa vozijo med Ameriko in Neufundlandom. Celo ladje, ki vozijo iz Evrope v New-York sicer 50 milj južno, so pri megli in viharju v nevarnosti, da zabredejo na peščene obali tega nevarnega otoka. Koliko nesreč se je pripetilo prejšnja stoletja, ko se ni bilo varnostnih odredb, svetilnikov itd. ni nikjer zapisano. Šele od leta 1801., ko se je na otoku ustanovila rešilna postaja, zabeležujejo nesreče. In po teh beležkah se je od leta 1801. do 1884. razbilo ob otoku 212 ladij.

Pri obnem zborni „Podpornega društva za slovenske visokošolce v Pragi“ so bili izvoljeni v odbor: G. Francisek Tomšič, dež. nadzornik, predsednik; g. dr. Bohuslav Franta, dež. svetnik, podpredsednik; g. dr. Karel Sebesta, odvetnik, blagajnik; g. Josip Germ, akad. slikar in učitelj risanja, tajnik; g. dr. Ivan Žmavc, c. kr. amanuens, odbornik; g. Ivan Arh, c. kr. gospodarski nadsvetnik, g. Francisek Noháč, inženir in gosp. Karel Bureš, kontrolor, namestniki; g. Gredor Sporn, revident c. kr. dež. železnice, in g. Filip Gasparin, c. kr. profesor, revizorja; g. Josip Valenta, dež. inženir, in g. Francisek Heric, praktikant c. kr. univ. knjižnice, namestnika. Podpore naj se pošiljajo odslej na naslov: „Dr. Karel Sebesta, odvetnik, Praga, Spalená ul. 24.“

Drugo letno poročilo podpornega društva za slovenske visokošolce v Pragi. — Iz istega posnemamo: Tekom leta je bilo vseh odborovih sej ob zadostni udeležitvi članov odbora 11; pri sejah se je sklepalo o tekočih društvenih zadevah, tako: o prošnjah na posojilnice, o poverjenstvu, o naročitvi raznih tiskovin (knjig, formularjev za prošnje, potrdila itd.) in o delitvi podpor. Pri delitvi podpor bile so merodajne jedino potreba, marljivost, poštenost in narodnost. Ker pa smo slisali o izrekih, tikajočih se našega nejasnega in ne dovolj odločnega nastopa napram slovenski javnosti, smatramo za umestno pri tej priliki izjaviti, da pri delitvi podpor naše razmere v domovini ne morejo biti v nobenem slučaju merodajne ter so nam vsi slovenski visokošolci, v kolikor ugodé gori navedenim zahtevam, popolnoma enaki, prednost pa imajo v slučaju, da se vsem prosilcem ne bi mogla podeliti podpore, marljivejši in oni, ki so vpisani na českých visokých školah. Da se more odbor natančno informovati o razmerah in posebnih željah podpirancev, pozval je akad. društvo „Ilirijo“ in podpirance, da izberó vsak iz svoje srede po jednega poverjenika, ki naj pri izročitvi prošnje izrazi posebné želje in mnenje o vrednosti prosilcev; v prvi vrsti pa pri delitvi podpor odločujejo spricevala o izpitih in oprostenje kolegnine. Tekom letošnjega leta se je razdelilo denarne podpore in posojil K 1413 k 16 ter 1677 obednic v vrednosti K 874 h 44; podpirancev je bilo 10—15, po studijah: 6 filoz. sov, 8 juristov, 3 tehniki, 1 slikar in 1 farmacevt, po kronovinah: 9 Kranjcev, 4 Štajerci in 5 Primorcev.

Društvo je imelo dohodkov K 3848-83, troškov pa K 2423-25; imetek društva K 1245-58. Društvo priporočamo vsem rodoljubom v podporo.

Macedonija. — Za macedonske begunce je izdal odbor v Sofiji oklic na vse Slovane, kateri prosijo pomoči. Oklic pravi: „Peró ne more narisati trpljenja in bede tega potlačene naroda. Od 1895. leta do današnjega dne je poklanih 150.000 duš, do 2000 vasi uničenih in spremenjenih v prah in pepel, med katerimi so oplenjena mesta Bitolje, Krušovo, Mehomie in mnoga druga. Okoli 35.000 nesrečnih vdov, večinoma s 3—4 otroci, kateri so lačni, nagi in bosi, se potepa in blodi, kakor plašna zver po gorah in umirajo lakote, ker so jim divje turške druhali vzele kruh ter vse opustošile in oplenile. Ako se zdaj, v tem skrajnem času, temu nesrečnemu narodu ne priskoti v pomoč, zgine s lica zemlje. Vsa Makedonija in Odrinsko okrožje sta v živem plamenu in s krvjo oblita; kristijanska trupla pokrivajo polja in travnike in nad njimi se skupljajo črni krokarji in orli, namesto grobarjev in duhovnikov, ki bi jih pokopali. Usuznjence vežejo na debla, a pod njimi pa netijo ogenj in nesrečniki škripljejo z zobmi in njih strašen krik čuti je več milij na daleč. — Bratje! Na to s'ran meje se je rešilo več nego 100.000 beguncev, ali v kakem stanju so? Nagi, bosi, lačni, ranjeni, bolni, z bolnimi otroci v naročju in vse to so skoro samo žene, katerim so možje poklani. Turške vojašnice so prepolne žen in deklet, okoli njih pa je samo nasilje, zverstvo in neusahljiva strast besnega Turka, katere meče iste na cesto, ko si je nasitil živinsko strast. Strašno je videti 4000 deklet, katere postanejo v kratkem posli-matere ter s krščenim mlekom podoje plod prokletega turškega vraga. Zdravniške pomoči takorekoč ni, pa tudi hrane pomajkuje. Kužne bolezni mečejo vsak dan nesrečnike v hladni grob. Zato, bratje, pomagajte, pomagajte in zopet pomagajte!! Svobodna Bolgarija ne more sama pomagati, ker je primorana vzdrževati vojsko, s katero

čuva mejo pred turškimi napadi. Makedonija je postala klavnica, kakor pred tremi leti Carigrad in Armenija, kjer je bilo poklanih čez 300.000 nesrečnih Armencev. Ravno to misli 'turek' napraviti tudi v Makedoniji. Germanija gleda na svojo korist, želi, da 'turek' uniči slovanstvo v Makedoniji, da jo naseli s svojim življem.“ — Darove sprejema „Slovensko blagotvornitelno društvo v Sofiji“ ter se isti objavljajo v bolgarskih listih: „Večerna pošta“, „Dnevnik“ in „Sofijske Vedomosti“.

Devet do deset tisoč kron.

„Slovensko bralno in podporno društvo“ v Gorici naznanja tem potom, da bi rado naložilo društveno imetje devet do deset tisoč kron z dnem 31. decembra 1903. proti pupilarni varnosti na vknjižbo I. loco.

Prosilci naj polagajo svoje pismene prošnje do 15. decembra 1903. pri tem društvu.

Gorica, 26. novembra 1903.

Odbor.

Posestvo na prodaj,

prav v lepem kraju v Rožni dolini na Koroškem, blizu nove državne železnice. Posestvo obstoji iz njiv, travnikov in gozda; v hiši je stara gostilna, trgovina ter prodaja tobaka, pripravljeno tudi za druge kupčije. — Proda se tudi sama hiša z obrtom. — Cena posestvu je 10.600 kron, polovico je plačati takoj, drugo po dogovoru. — Naslov pové iz prijaznosti upravnistvo „Soča“.

Išče se komptoarista

veščega slovenščine, nemščine in italijanščine ter amerikanškega knjigovodstva.

Vstop takoj.

Kje, pové upravnistvo „Soča“.

Jakob Šuligoj,

urar v Gorici, c. kr. železnice Gospodarska ulica št. 25.

Priporočam svojo zalogo raznovrstnih švicarskih ur posebno jako imenitne in dobre pariske žepne ure z znamko Zénith za gospode. Za službo so jako natančne ter se dajo vravnati do sekunde; poročstvo dajam 5 let.

V zalogi imam tudi raznovrstne šivalne stroje najnovejših sistemov po zelo nizkih cenah; dajam tudi na obroke.

Ivan Bednařik
priporočam svojo
knjigoveznico
v Gorici
ulica Vetturini št. 3.

Kerševani & Čuk

v Gorici

v ulici Riva Castello šte. 4 (konec Raštelja.)

Priporočata slavn. občinstvu iz mesta in z dežele

svoje mehanično delavnice, zalogo šivalnih strojev in dvokoles iz tovarne „Puch“ ter drugih sistemov.

Sprejemava vsako popravilo in rekonstrukcijo bodisi šivalnih strojev, dvokoles, pusk in samokresov.

Vsako popravilo, šivalni stroj ali dvokolo jamčiva.

Z ozirom na najino dolgoletno skušnjo, zagotavlja, da so izdelki najine zaloge najboljše vrste in trpežni, ter izvršujejo vsako popravilo bodisi šivalnih strojev ali dvokoles točno in dovršeno.

Posejueva tudi dvokolesa.

Gorica ♦ Gorica

Hôtel

„pri zlatem jelenu“

v trgovskem središču nasproti nadškofijski palači. — Sobe za prenočišča po zmernih cenah. — Velik jedilni salon, poleg stekleni salon s teraso. — V poletnem času prijeten vrt z verando. — Sobe za klube, društva, za sklenjene družbe. — Izborna kuhinja. Domača in ptuja vina. Izvirno pilzensko „prazdroj“-pivo.

Vsakdanji kruh

so postale

= Ilirske testenine =

vsled svojega izbornega okusa, obilne redilnosti ter hitre in jednostavne priprave. Za Goriško in Gradiščansko nahaja se odslej zaloga pri g. Jos. Rovani-u v Gorici, ulica Rabata št. 20 in 22.

Prva kranjska z vodno silo na turbino delujoča tovarna stolov Fran Švigelj

na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko priporočata sl. občinstvu, prečast. duhovščini, inateljem in predstojnikom zavodov in šol, krmarjem in kavarnarjem, ravateljstvom uradov, gg. brivcem itd.

natančno in trpežno izdelane stole, fotelja, vrtné stole, gugalnike, naslonjače itd. itd.

Blago je izdelano iz trdega, izbranega lesa, poljubno likano ali v naravni barvi imitirano.

Največja izbira stolov, naslonjačev in gugalnikov iz trstovine.

Na željo pošlje trdka najnovejše obširne cenike z nad 80 slikami, iz katerih je razvidna oblika blaga in cene, zastojn in franko.

Naročevalcem na debelo se dovoli znaten popust.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8

priporočata

priprava belih in črnih vina iz vipavskih, furlanskih, bričkih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogorske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.

Gene zmerne. Postrežba poštena.

Zahtevajte

moj ilustrirani cenik z več kakor 500 podobami od ur, zlatih, srebrnih in muzikalčnih predmetov, katerega pošilja zastojn in poštalne preste

Hanns Konrad,

tvornica ur in eksportna hiša
Most št. 249. — (Češko).

Veliki požar!

zamore se lahko in naglo pogasiti samo s

Smekalovimi brizgalnicami

nove sestave, koje od desne in leve strani vodo vlečejo in mečejo. V vsakem položaju delujoče kretanje brizgalnice nepotrebno!

R. A. Smekal
Zagreb,

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sekalk in gospodarskih strojev.

1129 odlikovanj

Delaži: a) podpisani	K 1,210.300 [—]
b) vplačani	405.188 [—]
Dana posojila	1,631.164[—]
Vloge	1,203.438[—]

Popravljalnica kitalnih strojev, dvokoles Nunska ulica 14.

Na vsako vprašanje daje se kretom pošte in brezplačno odgovor in pojasnila.

Sv. Vid niže Ptuj (Štajersko).

**Vsak član ima po preteku petih let
pravico do dividende.**

**Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastnej bančnej hiši
Gospodskih ulicah štey. 12.**

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnkoristne namene.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidn. postrežbo po jako zmernih cenah.

izvršuje točno, lično in ceno vsakovrstne tiskovine, kakor: brošure, šolska in društvena poročila, trgovske in obrtne račune, pisma in kuverte z naslovom, vizitke, naslovne karte, cenike, jedilne liste, diplome, poročna naznanila, pravila, vsa tabelarna dela, okrožnice, vabila, mrtvaška naznanila, lepake, hranilne knjižice itd. itd. sploh vsa v tiskarsko stroko spadajoča
 =====
 dela od navadnega enobarvnega do finega večbarvnega tiska. =====

V samozaložbi naše tiskarne so izšle sledeče knjige:

Celoletna naročnina stane K 3.60

1. knjiga : „O te ženske“, novele in črtice, R 2—; 2. knjiga : „Hamlet“, Zlatoigra, R 104; 3. knjiga : „Ruska antologija“ v slovenskih prevodih, R 3—;
4. knjiga : „Spisi Zofke Kvedrove“, R 2—

Doslej ie izšlo 28 snopičev.

Do požji 30 vln. več.

Cena K 2.50; po pošti 20 vinarjev več.

I. knjiga: Pri puščavniku. Veseloigra v enem dejanju. — 7 oseb; II. knjiga: Bratranec. Burka v enem dejanju. — 5 oseb; III. knjiga: Starinarica. Veseloigra v enem dejanju. — 7 oseb; IV. knjiga: Medved snubač. Veseloigra v enem dejanju. — 4 osebe; V. knjiga: Doktor Hribar. Veseloigra v enem dejanju. — 8 oseb; VI. knjiga: Dobrodošli! Kdaj pojdete domu? Veseloigra v enem dejanju. — 4 osebe; VII. knjiga: Putiškara. Burka v enem dejanju. — 5 oseb; VIII. knjiga: Čitalnica pri branjevlj. Burka v enem

dejanju. — 5 oseb; IX. knjiga: *Idealna tašča. Veseloigra v enem dejanju.* — 4 osebe; X. knjiga: *Eno uro doktor. Burka v enem dejanju.* — 9 oseb.

Cena posameznemu zvezku je 40 vin., po pošti 5 vin. več.

Popis tiskovin in vseh knjig, kakor tudi proračune kate-
regakoli tiskarskega dela, pošilja na zahtevo

-- „Goriška Tiskarna“ A. Gabršček. --